

VOJNOMEDICINSKA AKADEMIJA
INSTITUT ZA NAUČNE INFORMACIJE
Redakcija časopisa „Vojnosanitetski pregled“
Crnotravska 17, 11 000 Beograd

Kontakt tel./fax: +381 011 26 69 689
Elektronska pošta: vsp@vma.mod.gov.rs

VOJNOMEDICINSKA AKADEMIJA
INSTITUT ZA NAUČNE INFORMACIJE

Uređivački odbor

U P U T S T V O
Z A P I S A N J E R A D O V A Z A

Vojnosanitetski pregled

„Vojnosanitetski pregled“ (VSP) objavljuje samo one radeve koji nisu ranije objavljeni. Mogu se prihvati i radevi *in extenso* koji su prethodno delimično izloženi na naučnom/stručnom skupu. **Svaki pokušaj plagijarizma ili autoplagijarizma kažnjava se** (zabrana objavljivanja radeva svim autorima u VSP-u u vremenskom periodu zavisno od stepena plagijarizma i o tome se obaveštava rukovodstvo institucija u kojima autori rade, kao i njihova strukovna udruženja).

**Primaju se samo radevi napisani na engleskom
sa apstraktom i na srpskom i na engleskom jeziku.**

**Od 1. januara 2012. godine Vojnosanitetski pregled prešao je na
e-Ur: elektronsko uređivanje časopisa radeva poslatih na
adresu: <http://scindeks-eur.ceon.rs/index.php/vsp>**

Svi autori, recezenti i urednici moraju biti registrovani korisnici sistema sa jednoznačnom e-mail adresom. Registraciju je moguće izvršiti na:

<http://scindeks-eur.ceon.rs/index.php/vsp>

ili

aseestant.ceon.rs/index.php

Tehničko uputstvo za korišćenje sistema e-Ur: elektronsko uređivanje radeva može se takođe preuzeti na:

<http://www.vma.mod.gov.rs/vsp>

Prilikom prijave rada u sistem elektronskog uređivanja „Vojnosanitetskog pregleda“ neophodno je priložiti izjavu da su ispunjeni svi postavljeni tehnički zahtevi uključujući i izjavu potpisu od strane svih autora i koautora da rad nije ranije ni u celini niti delimično objavljen niti prihvaćen za štampanje u drugom časopisu. Izjava o pojedinačnom doprinosu autora mora biti potpisana od strane svakog autora rada, skenirana i poslata uz rad kao dopunska datoteka. Takođe, autori su obavezni da dostave i potpisu izjavu o nepostojanju sukoba interesa. Tim postupkom svi autori postaju odgovorni za ispunjavanje svih postavljenih uslova, čemu sledi odluka o prihvatanju za dalji uređivački postupak.

Autori i koautori, koji blagovremeno ne dostave potrebne izjave i kopiju uplatnice za pretplatu na časopis biće brisani iz rada pre Online First objave, i dodele DOI broja, bez slanja opomene.

Sistem ASEESTANT: elektronskog uređivanja časopisa podrazumeva korišćenje servisa *CrossCheck*, pa se svi prijavljeni radevi automatski, pre prvog koraka uređivačkog postupka, proveravaju na **plagijarizam ili autoplagijarizam**.

Prihvaćeni radevi objavljuju se po redosledu koji određuje Uredivački odbor na predlog glavnog i odgovornog urednika.

U Vojnosanitetskom pregledu objavljuju se: **uvodnici, originalni članci, prethodna ili kratka saopštenja**, revijski radevi tipa **opšteg pregleda, aktuelne teme, metaanalize i seminari praktičnog lekara**,

kazuistika (prikaz bolesnika), članci iz istorije medicine, lični stavovi, komentari, pisma uredništvu, izveštaji sa naučnih i stručnih skupova, prikazi knjiga.

O r i g i n a l n i č l a n c i po obimu ne smeju prelaziti 16 stranica teksta (bez priloga) (vidi poglavje „**Priprema rada**“).

P r e t h o d n o ili k r a t k o s a o p š t e n j e ne sme biti duže od 5 stranica (bez priloga). Ono predstavlja početnu ili kratku belešku o istraživanjima koja nisu završena, ali su dobijene informacije od interesa za naučnu i stručnu javnost. Sadrži sva poglavja kao originalni naučni ili stručni članak, ali u znatno skraćenom obimu. **Rezultati i diskusija** mogu biti spojeni u jednu celinu, **zaključak** može izostati, ali se na kraju članka mora dati kratak tekst u vidu preliminarnog zaključka ili najave daljih istraživanja.

O p š t i p r e g l e d, tematska studija (do 16 stranica bez priloga), predstavlja sistematsko izlaganje o problemu na osnovu podataka iz literature, uključujući i najmanje pet radova autora članka iz uže oblasti iz koje je rad. On mora obuhvatiti svu dostupnu pripadajuću literaturu za određeni vremenski period. Autor članka mora dati i svoje viđenje problema u vidu zaključnog stava (podnaslov **Zaključak** nije obavezan) kojim se obično preporučuju pravci daljih istraživanja.

M e t a a n a l i z a, studija o studijama (do 16 stranica bez priloga), predstavlja analitičkosintetičku studiju većeg broja studija o nekoj značajnoj temi, uz analizu suprotstavljenih stavova i procenu praktične primenjivosti; dopušta preporuke i zaključivanje na osnovu tuđih podataka i mora imati jasno formulisan zaključak i strukturisani apstrakt od 250 do 300 reči na srpskom i na engleskom jeziku.

A k t u e l n a t e m a, (8–10 stranica bez priloga), razmatra neko savremeno, nerešeno ili kontradiktorno pitanje od teorijskog i praktičnog značaja, uz iznošenje sopstvenih rezultata istraživanja ili najnovijih važnih podataka iz literature. Konstrukcija članka je slobodna i nije obavezan zaključak, ali su poželjne kratke zaključne napomene sa jasnom porukom.

S e m i n a r p r a k t i č n o g l e k a r a, s t o m a t o l o g a i l i f a r m a c e u t a (do 8 stranica teksta zajedno sa prilozima) sa praktične tačke gledišta razmatra neko aktuelno pitanje iz prakse i preporučuje stavove koji doprinose poboljšanju profilakse, dijagnostike ili lečenja, odnosno rešavanja nekog problema od značaja za svakodnevni rad zdravstvenih stručnjaka.

K a z u i s t i k a, prikaz jednog ili nekoliko slučajeva oboljenja (do 6 stranica bez priloga), obično didaktičkog karaktera (dijagnostički, terapijski ili iz domena preventivne medicine). Mogu se prikazivati i slučajevi vrlo retkih oboljenja ukoliko su od značaja za diferencijalnu dijagnozu. Uz rad se piše i strukturisani apstrakt na srpskom i engleskom jeziku (do 250 reči).

Z a i s t o r i j u m e d i c i n e (tekst sa prilozima do 16 stranica), objavljuje se materijal značajan za rasvetljavanje pojedinih događaja i prikaz značajnih ličnosti iz istorije medicine, a posebno vojne medicine.

P r i k a z i k n j i g a ne smeju biti duži od 2 stranice i sadrže osnovne podatke o knjizi (autori, izvorni naslov, izdavač, mesto i godina izdanja), kratak sadržaj i pretpostavljeni domen interesovanja. Prikaz je osnovna informacija o publikaciji, ali može da sadrži i kritičke komentare.

L i č n i s t a v o v i, k o m e n t a r i i p i s m a u r e d n i š t v u mogu se odnositi na tekstove objavljene u „Vojnosanitetskom pregledu“, na teme od značaja za medicinsku praksu, uopšte, kao i na knjige (monografije) od posebnog medicinskog ili vojnosanitetskog značaja. Ne bi trebalo da su duži od 2 do 3

stranice, ali o tome odlučuje glavni i odgovorni urednik. Pišu se slobodno, uz eventualno navođenje podataka iz literature. Objavljuju se prema odluci glavnog i odgovornog urednika.

Izveštaji sa naučnih i stručnih skupova predstavljaju kratak prikaz (do dve stranice) rada skupa, uz isticanje najvažnijih referata ili zaključaka, odnosno preporuka od značaja za širi krug čitalaca „Vojnosanitetskog pregleda“.

Radovi se objavljuju na engleskom jeziku sa apstraktom na srpskom i engleskom za originalne članke, metaanalize i kazuistiku.

Skraćenice i simboli

U celom radu obavezno je korišćenje međunarodnog sistema mera (SI). Izuzetak čine krvni pritisak (mm Hg) i temperatura (°C).

Prilikom pisanja radova koriste se standardne skraćenice, ali ne u naslovu i apstraktu. Pun naziv sa skraćenicom u zagradi navodi se u prvom pominjanju, a dalje u tekstu samo skraćenice, kako u apstraktu tako i u radu. U zaključku rada (ne apstrakta) nema skraćenica.

Za pisanje rukopisa koristi se *word* tekst, sa proredom 1,5. na formatu A4 samo sa jedne strane, sa levom marginom od **4 cm**. Koristi se font veličine 12 (preporučuje se izvorni **Times New Roman**), i izbegava **bold** i kurziv (*italic*) koji su rezervisani za podnaslove.

Prispeli radovi (bez imena autora) upućuju se na recenziju kod najmanje dva urednika/recenzenta. Primedbe i sugestije urednika i reczenzata (bez imena recenzenta) dostavljaju se autoru radi konačnog oblikovanja rada.

Prihvaćen rad, nakon stručne i redakcijske obrade upućuje se na **autorsko čitanje** pre publikovanja, korespondirajućem autoru. Eventualne ispravke trebalo bi izvršiti u roku od tri dana. U ovoj fazi nije moguće izvršiti opsežnije izmene, već samo ispravke slovnih i drugih sitnih grešaka.

Ključne reči ne podležu autorskoj korekturi, pošto su one deskriptori iz Tezaurusa koje određuju stručni indeksari. Ukoliko ispravljeni tekst ne bude vraćen u tom roku, smatraće se da autor nema primedbi. *Rukopisi radova prihvaćenih za štampu ne vraćaju se autoru.*

Primera rada

Radovi se pripremaju u skladu sa **Vankuverskim dogovorom** (V izdanje, revizija iz 1997) postignutim na inicijativu Međunarodnog komiteta urednika medicinskih časopisa (*International Committee of Medical Journal Editors*) **Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals. Ann Intern Med 1997; 126: 36–47. Updated October 2001.**

Delovi rada su: naslovna strana, apstrakt sa ključnim rečima, tekst rada, zahvalnost (po želji), literatura, prilozi (tabele, slike). Stranice treba numerisati redom (u gornjem ili donjem desnom uglu), počevši od naslovne strane.

1. Naslovna strana

- a) Naslov rada trebalo bi da bude kratak, jasan i informativan, na srpskom i engleskom jeziku, bez skraćenica i da odgovara sadržaju rada. Podnaslove treba izbegavati.
- b) Ispod naslova navode se puna imena i prezimena autora sa primerenim brojem koautora, sa označama sledećim redom *, †, ‡, ||, §, ¶, **, †† ... itd.

- v) Navode se, takođe, puni nazivi organizacijske jedinice i ustanove u kojima je rad pripremljen kao i mesta i države u kojima se ustanove nalaze.
- g) Znaci *, †, ‡, ||, §, ¶, **, †† ... itd. pokazuju redom ustanove/organizacijske jedinice u kojima autori rade.
- d) Ime, adresa i telefonski brojevi (fiksni, mobilni, faks) i e-mail adresa autora zaduženog za korespondenciju u vezi sa rukopisom.
- đ) Ime i adresa autora kome se mogu slati zahtevi za separate.
- e) Kratak naslov rada (do 40 znakova, uključujući i beline) na dnu naslovne strane.
- ž) Neophodno je jasno navesti i potpisati pojedinačan doprinos koautora izradi studije i objavljivanju rada.

2. Apstrakt i ključne reči

Na drugoj stranici rada nalazi se **strukturisani apstrakt** na engleskom i srpskom jeziku, napisan kratkim i jasnim rečenicama koji obuhvata **Uvod/Cilj**, **Metode** (osnovni postupci, izbor ispitanika ili laboratorijskih životinja; metode posmatranja i analize), **Rezultate** (važni nalazi, konkretni podaci i njihova statistička značajnost) i **Zaključak**. Potrebno je da se naglase novi i značajni aspekti studije ili zapažanja. Strukturisani apstrakt **originalnih članaka i metaanaliza** ne bi trebalo da prelazi **250–300** reči, a kazuistike do **250** reči, sa podnaslovima *Uvod*, *Prikaz bolesnika* i *Zaključak*. Apstrakt za članke iz ostalih rublika nije obavezan, a ukoliko autori žele da ga pripreme, ne treba da bude strukturisan (bez podnaslova) i piše se sa najviše **250** reči. Ispod apstrakta, u podnaslovu „Ključne reči“, dati 3–10 ključnih reči ili kratkih izraza koji ukazuju na sadržinu članka. Ključne reči predstavljaju pomoć u indeksiranju i ne moraju se u tom obliku naći u članku jer će se koristiti odgovarajući deskriptori, odnosno termini iz *Medical Subject Headings (MeSH)* liste *Index Medicus-a*.

3. Tekst članka

Neophodno je da originalni radovi sadrže poglavlja: **uvod**, **metode**, **rezultati** i **diskusija**. **Zaključak** može da bude posebno poglavlje ili se iznosi u poslednjem pasusu diskusije. Samo izuzetno, moguće je spašanje **rezultata** i **diskusije** u jedno poglavlje (kratko saopštenje).

Uvod

U uvodu rada kratko se definiše predmet istraživanja, razlozi za studiju ili posmatranje, i postavlja cilj rada.

Metode

Jasno opisati izbor metoda posmatranja ili eksperimentalnih metoda (ispitanici ili eksperimentalne životinje uključujući kontrolne). Identifikovati metode, aparaturu (ime i adresa proizvođača u zagradi) i proceduru dovoljno detaljno da bi se drugim autorima omogućilo ponavljanje rezultata. Za uhodane metode, uključujući i statističke, navesti samo podatke iz literature. Mogu se navesti podaci iz literature i kratak opis za metode koje su objavljene, ali nisu dovoljno poznate. Opisati nove ili značajno modifikovane metode, izneti razlog za njihovo korišćenje i proceniti njihova ograničenja. Tačno identifikovati sve primenjene lekove i hemikalije, uključujući generičko ime, dozu i način primene (*im*, *per os*, *iv*, *sc*, *ip*, itd). Ne koristiti komercijalna imena lekova i drugih preparata.

Etika

Kada se izveštava o eksperimentu na ljudima potrebno je naglasiti da li je procedura sprovedena u skladu sa etičkim standardima Komiteta za eksperimente na ljudima ili sa Helsinškom deklaracijom. Obavezna je i **saglasnost nadležnog etičkog komiteta**. Nije potrebno iznositi imena, inicijale niti bolničke brojeve ispitanika, naročito ukoliko je materijal ilustrovan. Kod eksperimenata na životinjama naznačiti da li su poštovani principi zaštite životinja iz propisa i zakona.

Statistika

Detaljno opisati statističke metode bi se dobro informisan čitalac mogao da proveri iznesene rezultate. Kada je moguće, kvantifikovati nalaze i prikazati ih uz odgovarajuće pokazatelje greške (npr. SD, SE ili grane poverenja). Izbegavati oslanjanje samo na statističko testiranje hipoteze, kao što je vrednost r , što ne daje značajne kvantitativne informacije. Prodiskutovati prihvatljivost subjekata eksperimenta. Izneti detalje o randomizovanju (metodi slučajnog izbora). Opisati metode za slepo ispitivanje, izneti broj zapažanja. Izvestiti o gubicima kod zapažanja (npr. bolesnici isključeni iz kliničkog ispitivanja). Podaci iz literature za vrstu (tip) studije i statističke metode trebalo bi, ako i kada je moguće, da budu standardni radovi radije nego članici u kojima je to prvi put objavljeno. Naglasiti ako je primjenjen neki kompjuterski program koji je u opštoj upotrebi. Opis statističkih metoda stavlja se u poglavlje o metodama.

Rezultati

Rezultate prikazati logičkim redosledom u tekstu, tabelama i ilustracijama navedenim, takođe, po redosledu. Nije potrebno ponavljati sve podatke iz tabela ili ilustracija unutar teksta, već samo naglasiti ili sumirati značajna zapažanja.

Kada se sumiraju rezultati, potrebno je naglasiti kojom statističkom metodom su analizirani. Tabele i slike ograničiti na one koje su neophodne da bi se objasnili i podržali stavovi u radu.

Slike su poželjnije umesto tabela sa mnogo podataka. Ne duplirati prikazivanje podataka slikom i tabelom. Definisati statističke termine, skraćenice i većinu simbola.

Diskusija

Naglasiti nove i značajne aspekte studije i zaključke koji iz njih slede. Ne ponavljati detaljno podatke ili drugi materijal koji je već prikazan u **uvodu** ili **rezultatima**. U diskusiju uključiti ono ošto proističe iz nalaza, kao i ograničenja i razloge za buduća istraživanja. Posmatranja dovesti u vezu sa drugim relevantnim studijama, u načelu iz poslednje tri godine, a samo izuzetno i starijim. Povezati zaključke sa ciljevima rada, ali izbegavati kategorične tvrdnje i zaključke koje podaci iz rada ne podržavaju u potpunosti. Izbegavati isticanje prednosti u nečemu i ukazivanje na rad koji nije dovršen. Izneti nove hipoteze kada je to opravdano i jasno ih naznačiti kao takve. Kada je to primereno, mogu se uključiti i preporuke.

Zaključak

U zaključku dati kratke zaključne napomene sa jasnom porukom koja su proističe iz rezultata istraživanja.

4. Zahvalnost

Posle zaključka, a pre navođenja literature, kada je to potrebno, izneti u jednoj ili više rečenica doprinos osobe kojoj treba odati priznanje, ali koja ne zасlužuje koautorstvo, kao što je podrška, zahvalnost za tehničku pomoć, zahvalnost za finansijsku i materijalnu pomoć, uz naznačavanje vrste pomoći itd.

5. Literatura

Potrebno je da se literatura numeriše onim redosledom kojim se na nju upućuje u tekstu, tabelama i legendama i to **arapskim brojevima**. Svi podaci o citiranoj literaturi moraju biti tačni. Preporučuje se citiranje samo radovi objavljenih u časopisima koje indeksiraju *Current Contents*, *Index Medicus (Medline)* ili *Excerpta Medica*. **Svi radovi, bez obzira na jezik izvora**, citiraju se na engleskom jeziku, a izvorni jezik navodi u zagradi, iza naslova.

Primeri citiranja koji slede u skladu su sa *Index-om Medicus-om*. Ne prihvata se citiranje apstrakata, sekundarnih publikacija, usmenih saopštenja, neobjavljenih radova, službenih i poverljivih dokumenata. Može se prihvati citiranje radova prihvaćenih za štampu, u toku postupka pripreme, tako što se navodi naziv i stavlja u zagradu časopisa *in press*. Informacije iz rukopisa koji su predati ali još nisu prihvaćeni za štampu u tekstu se citiraju kao neobjavljeni podaci i ne navode se u literature.

Primeri pravilnog navođenja literature:

R a d o v i u č a s o p i s i m a

(1) Standardni članak u časopisu (navesti sve autore do 6, posle dodati et al.)

Jurhar-Pavlova M, Petlichkovski A, Trajkov D, Efinska-Mladenovska O, Arsov T, Strezova A, et al. Influence of the elevated ambient temperature on immunoglobulin G and immunoglobulin G subclasses in sera of Wistar rats. *Vojnosanit Pregl* 2003; 60(6): 657–61.

Ako časopis ima kontinualno straničenje u celom volumenu, poželjno je navesti broj sveske.

(2) Organizacija kao autor

The Cardiac Society of Australia and New Zealand. Clinical exercise stress testing. Safety and performance guidelines. *Med J Aust* 1996; 164: 282–4.

(3) Bez autora

Cancer in South Africa [editorial]. *S Afr Med J* 1994; 84: 15.

(4) Volumen sa suplementom

Tadić V, Ćetković S, Knežević D. Endogenous opioids release: an alternative mechanism of cyanide toxicity? *Iugoslav Physiol Pharmacol Acta* 1989; 25 Suppl 7: 143–4.

(5) Sveska sa suplementom

Dimitrijević J, Đukanović Lj, Kovačević Z, Bogdanović R, Maksić Đ, Hrvačević R, et al. Lupis nephritis: histopathologic features, classification and histologic scoring in renal biopsy. *Vojnosanit Pregl* 2002; 59 (6 Suppl): 21–31.

6) Volumen sa dêlom (Pt)

Ozben T, Nacitarhan S, Tuncer N. Plasma and urine sialic acid in non-insulin dependent diabetes mellitus. *Ann Clin Biochem* 1995; 32 (Pt 3): 303–6.

(7) Sveska sa dêlom

Poole GH, Mills SM. One hundred consecutive cases of flap lacerations of the leg in ageing patients. *N Z Med J* 1994; 107 (986 Pt 1): 377–8.

(8) Sveska bez volumena

Turan I, Wredmark T, Fellander-Tsai L. Arthroscopic ankle arthrodesis in rheumatoid arthritis. *Clin Orthop* 1995; (320): 110–4.

(9) Bez volumena i sveske

Browell DA, Lennard TW. Immunologic status of the cancer patient and the effects of blood transfusion on antitumor responses. *Curr Opin Gen Surg* 1993; 325–33.

(10) Paginacija rimskim brojevima

Fisher GA, Sikic BI. Drug resistance in clinical oncology and hematology. Introduction. *Hematol Oncol Clin North Am* 1995; 9 (2): xi–xii.

Knjige i druge monografije

(11) Pojedinac kao autor

Ringsven MK, Bond D. Gerontology and leadership skills for nurses. 2nd ed. Albany (NY): Delmar Publishers; 1996.

(12) Urednik (editor) kao autor

Balint B, editor. Transfusiology. Belgrade: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; 2004. (Serbian)

(13) Poglavlje u knjizi

Mladenović T, Kandolf L, Mijušković ŽP. Lasers in dermatology. In: *Karadaglić D*, editor. Dermatology. Belgrade: Vojnoizdavački zavod & Verzal Press; 2000. p. 1437–49. (Serbian)

(14) Zbornik radova sa kongresa

Kimura J, Shibasaki H, editors. Recent advances in clinical neurophysiology. Proceedings of the 10th International Congress of EMG and Clinical Neurophysiology; 1995 Oct 15–19; Kyoto, Japan. Amsterdam: Elsevier; 1996.

(15) Rad iz zbornika

Bengtsson S, Solheim BG. Enforcement of data protection, privacy and security in medical informatics. In: *Lun KC, Degoulet P, Piemme TE, Rienhoff O*, editors. MEDINFO 92. Proceedings of the 7th World Congress on Medical Informatics; 1992 Sep 6–10; Geneva, Switzerland. Amsterdam: North-Holland; 1992. p. 1561–5.

(16) Disertacija

Knežević D. The importance of decontamination as an element of complex therapy of poisoning with organophosphorous compounds [dissertation]. Belgrade: School of Veterinary Medicine; 1988 (Serbian).

Ostali objavljeni materijali

(17) Novinski članak

Vujadinović J. The inconsistency between federal and republican regulation about pharmacies. In between double standards. *Borba* 2002 February 28; p. 5. (Serbian)

(18) Sveto pismo

Serbian Bible. Belgrade: British and Foreign Biblical Society; 1981. Book of Isaiah 2: 19–22. (Serbian)

(19) Rečnici i slične reference

Kostić AD. Multilingual Medical Dictionary. 4th Ed. Belgrade: Nolit; 1976. Erythrophobia; p. 173–4.

N e o b j a v l j e n i m a t e r i j a l

(20) U štampi (in press)

Pantović V, Jarebinski M, Pekmezović T, Knežević A, Kisić D. Mortality caused by endometrial cancer in female population of Belgrade. Vojnosanit Pregl 2004; 61 (2): *in press*. (Serbian)

E l e k t r o n s k i m a t e r i j a l

(21) Članak u elektronskom formatu

Morse SS. Factors in the emergence of infectious disease. Emerg Infect Dis [serial online] 1995 Jan–Mar.

Dostupno na URL: <http://www.cdc.gov/ncidod/EID/eid/htm>

(22) Monografija u elektronskom formatu

CDI, clinical dermatology illustrated [monograph on CD-ROM]. Reeves JRT, Maibach H. CMEA Multimedia Group, producers. 2nd ed. Version 2.0. San Diego: CMEA; 1995.

(23) Kompjuterska datoteka

Hemodynamics III: the ups and downs of hemodynamics [computer program]. Version 2.2. Orlando (FL): Computerized Educational Systems; 1993.

Prilozi

Sistem **Aseestant: elektronsko uređivanje časopisa**, omogućuje individualno postavljanje priloga koji mogu biti u sastavu *word* datoteke, prema uputstvu „Vojnosanitetskog pregleda“ iza liste literature.

Tabele

Svaka tabela kuća se sa dvostrukim proredom na posebnom listu hartije font 10, ne u obliku fotografije sa kratkim naslovom, obeležena redosledom pojavljivanja arapskim brojem u gornjem desnom uglu (**Tabela 1**). Svaka kolona treba da ima kratko ili skraćeno zaglavlje. Objasnjenja se daju u fusnoti, ne u zagлавlju. U legendi se objašnjavaju sve nestandardne skraćenice. U te svrhe mogu se koristiti simboli sledećim redosledom: *, †, ‡, §, ||, ¶, **, ††, itd.

Označiti statističke mere varijacije kao što su standardna devijacija (SD) i standardna greška (SE) srednje vrednosti (\bar{x}).

Ne koristiti horizontalne i vertikalne crte za razdvajanje redova i kolona u tabeli.

Svaka tabela obavezno se pominje u tekstu (u rezultatima), po redosledu pojavljivanja.

Ako se koriste tuđi podaci iz objavljenog ili neobjavljenog izvora, neophodna je saglasnost autora i navođenje kao i svakog drugog podatka iz literature.

Broj tabela trebalo bi uskladiti sa dužinom teksta.

Ilustracije (slike)

Slikama se zovu svi oblici grafičkih priloga i predaju se kao dopunske datoteke u sistemu aseestant. Slova, brojevi i simboli treba da su jasni i ujednačeni, a dovoljne veličine da prilikom umanjivanja budu čitljivi. Slike treba da budu jasne i obeležene brojevima, onim redom kojim se navode u tekstu (Sl. 1; Sl. 2 itd.).

Ako se koriste fotografije osoba (bolesnika), lik mora biti nejasan ili je potrebno dobiti pisani dozvolu bolesnika sa fotografije za njeno korišćenje. Na prilozima (snimci rendgenom, skenerom, ultrazvukom itd) ukloniti sve što može da identifikuje bolesnika. Slike obeležiti brojevima onim redom kojim se navode u tek-

stu. Ukoliko je slika već negde objavljena potrebno je citirati izvor uz eventualno pisano odobrenje ako se radi o zaštićenom materijalu.

Legende za ilustracije

Legende za ilustracije pišu se na posebnom listu hartije, duplim proredom, koristeći arapske brojeve (**Fig. 1; Fig. 2** itd). Ukoliko se koriste simboli, strelice, broevi ili slova za objašnjavanje pojedinih delova ilustracije, svaki pojedinačno treba objasniti u legendi. Za fotomikrografije treba navesti unutrašnju skalu i metod bojenja.

Merne jedinice

Koristiti mere za oblast hematologije i kliničke hemije iz Međunarodnog sistema mera (SI). Krvni pritisak izražavati u mmHg, a temperatura u °C.

Skraćenice i simboli

Koristiti samo standardne skraćenice, ali ne u naslovu i apstraktu. Kako u apstraktu tako i u radu pun naziv sa skraćenicom u zagradi treba dati kod prvog pominjanja, u daljem tekstu dovoljna je samo skraćenica. Rečenice na srpskom jeziku nije poželjno počinjati skraćenicom, kao ni brojem, niti datumom.